

Josef Šnejdár – úryvek z jeho pamětí

Nezabiji-li já tebe, zabiješ ty mne

Moje rota, tři sta mužů, druhá rota jezdecké cizinecké legie, dostala rozkaz zesílit posádky pevnůstky Taghit v údolí saharské vyschlé řeky Zousfany. Měli jsme před sebou pochod asi dvě stě kilometrů, který se ovšem rozdělil na několik částí. To vše záviselo na vodě. Pochodovalo se nejvíce v noci, poněvadž ve dne jest přílišné vedro. V devět hodin ráno musí být pochod zakončen.

Bylo krátce po východu slunce. Tu se objevila na severu dlouhá temná čára, která se vlnila. Byly v ní sem tam tmavé skvrny. Zdálo se, že se čára přibližuje, poněvadž skvrny se stávaly určitějšími. Byly to prapory a dlouhá čára byli jezdci. Čára se neustále prodlužovala. Je to přítel, nebo nepřítel? Zdálo se, že se čára blíží rychleji. Vtom již zazněl povel kapitána: „*Utvořte čtverec!*“ V několika okamžicích je rozkaz proveden. Uprostřed koně a mezci a čtyři strany čtverce utvořeny ze starých, otužilých vojáků, kteří stojí klidně proti zdi. Nasazené bodáky se blýskají v ranním slunci. Nábojnice otevřeny, aby se mohlo rychleji nabíjet, každá puška zásobena na osm ran. Nikdo nemluví, každý ví, co má dělat, až tanec začne. Jen koně uvnitř čtverce jsou neklidní. Sem a tam strčí některý legionář žvanec tabáku do úst. Všude klid, oči upřeny na blížící se jezdce, které je nyní dobře vidět. Je to nepřítel, jsou to Doui Menia, kteří útočí. Tak asi očekávaly římské legie útok barbarů. Teď přecházejí jezdci v cval. Je vidět jejich tmavé obličej, které tvoří temnou čáru. Postavy, zahalené ve vlající bílá roucha, sem a tam se zablýskne zbraň nebo třmen. Blíží se. Dávají se do trysku. Vtom zahřměl povel kapitána: „*Na čtyři stametrů jednotlivě pálit - palte!*“ A nyní to je, jako by peklo všechny čerty vychrlilo. Do rachotu rychlé palby mísí se řev útočících: „*Alláh, Alláh,*“ a výkřiky raněných. Legionáři cizinecké legie, vojáci v tuctech bojů osvědčení, míří výborně. Jezdci padají z koní, válejí se pak ještě několik kroků. Koně klesají, na zemi se tvoří hromady, které přeskakují následující jezdci. Zeď čtverce neprolomili. Třem jezdčům se podařilo mocným skokem přeskočit napřažené bodáky a dostat se dovnitř čtverce. Tam jsou v několika okamžicích ubiti. Jeden z jezdců leží na zemi a míří karabinou na kapitána. Kterýsi legionář chytí hlaveň karabiny rukou, rána vyjde, dva prsty pryč. Kapitán se směje. Arab je usmrčen. Dlouhá čára nepřátelských jezdců nemohla prorazit a rozdělila se. Schouleni na svých koních a jako šíleni lítají nepřátelští jezdci podél stran čtverců a střelí. Jiní zase, ozbrojeni dlouhými háky, ženou se tryskem podél stran čtverce, pokoušejí se těmi háky vytrhnout legionáře z řady a utvořit tak otvory, kterými by mohli vniknouti do čtverce. Sem a tam se tvoří hloučky jezdců, kteří se opět a opět se šílenou odvahou vrhají proti čtverci. Ten se zdá býti ze železa a chrlí ocel jako sopka. Pomalu útoky ustávaly. Divoký řev Doui Meniů se změnil v melancholický nářek. Nepřítel se vzdaluje; je vidět, jak jezdci seskakují z koní a hledají s opravdovým pohrdáním smrti mezi mrtvými a raněnými své drahé. Pak je naložili na koně, vyšvihli se do sedla a vzdálili se.

Ale v poušti neexistuje slitování s nepřítelem. Zákon je tvrdý: „*Nezabiji-li já tebe, zabiješ ty mne.*“ Dobře mířená palba legionářů doprovází vzdalujícího se nepřítele a veliký je počet zabitých koní a bílých postav na zemi, ze kterých se mnohé ještě hýbají. Někteří koně zůstávají státi u svých zabitých jezdců, ale většina osiřelých koní uhání za svými vzdalujícími se druhy. Klidně sedají legionáři na zem, otvírají své polní láhve a osvěžují se vodou, která je všelijaká, jen ne čerstvá. Ranění jsou obvázáni a žertují vesele, jelikož Médaille Militaire (medaili za chrabrost s platem sto franků ročně) mají jistou. Tam vpředu leží na zemi asi dvě stě chomáčů bílých hadrů, špinavých a zakrvácených. Jsou to padlí Doui Meniové. Mezi nimi je několik ještě živých, ale pomoci jim nelze. Raněný Doui Menia se nenechá ošetřit nepřítelem, brání se zuřivě a zde nemá nikdo času nazbyt.

Stane se s nimi podle vůle Alláhovy. Po našem odchodu snad se ještě Doui Meniové vrátí, aby pomohli těm mezi svými, kterým se ještě pomoci dá. Druhá rota cizinecké legie se hotoví k odchodu. Nastupuje v dlouhé řadě. Kapitán velí: „*K poctě zbraň*“ a zdraví sám šavlí. Asi padesát metrů před frontou leží na zemi dvě postavy. Jsou to mrtví legionáři, padlí v tomto boji. Těm patřil tento poslední pozdrav. Několik kamarádů přikročilo k mrtvým a zahrabali je do písku tak hluboko, jak jen možno. Pak se zase utvořil pochodový proud, střídavě jezdci a pěší, a kupředu k Taghitu.

1. **Proč se pochodovalo především v noci?**
2. **Jakým způsobem se legionáři připravili na útok nepřítele?**
3. **Co udělali legionáři po ukončení bitvy?**
4. **Co se stalo, když se několika jezcům podařilo proniknout do čtverce legionářů?**
5. **Kdo byli Doui Meniové a jak se během bitvy chovali?**
6. **Jak text líčí připravenost a chování legionářů během útoku?**
7. **Proč nebylo možné pomoci raněným Doui Meniům po bitvě?**
8. **Jaký význam má závěrečný pozdrav padlým legionářům a jejich pohřbení?**